75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 151. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1968 No. 151. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 16 серпня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН, згідно з яким Департамент Торгівлі має вивчати справу десяткової системи мір та ваги, яка мала б заступити теперішні фунти, унції, ярди та цалі. Департамент Торгівлі має передати цю справу Крайовому Бюрові Стандартів, яке очолює д-р Алвін МекНіш. МекНіш сказав, що праця в першому році йтиме поволі, бо Конґрес не схвалив 500,000 дол. що були призначені на ці студії. Метер має 39.37 цаля, літра має 1.0567 американської кварти, кілограм важить 2.2046 фунта. Десяткова система введена буде аж за довший час. Студії мають тривати три роки.

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ ГЮБЕРТ Г. ГОМФРІ вірить, що сенатор Едвард М. Кеннеді із Массачусетсу таки дасться намовити і прийме номінацію на кандидата на віце - президента цього року. Але прихильники сенатора Едварда Кеннеді думають інакше. Вони твердять, що „Тед Кеннеді ніколи не погодиться на це, щоб стати другим числом на виборчому списку Демократичної Партії". Коли б він погодився на це, то цим він зменшив би своє значення і не міг би пізніше посягати з успіхом по найвище становище в цій країні. Кеннедові прихильники певні цього, що Тедді Кеннеді буде демократичним кандидатом на президента в 1972-му році і тоді ж стане президентом ЗСА.

СЕНАТОР ТРУСТОН Б. МОРТОН заявляє, що вповні підтримуватиме кандидатуру Ричарда М. Ніксона, хоч він був заступником голови організації, яка вела кампанію за найменування губернатора Рокефеллера. Мортон сказав, що буде їздити з Ніксоном під час виборчої кампанії та буде старатися здобути прихильність для Ніксона тих республіканських політиків, які на Конвенції були проти Ніксона. Сенатор Мортон гадає, що і Рокефеллер буде підтримувати Ніксона активною участю у виборчій кампанії. Ніксон нараджується зі своїми співробітниками над способом ведення виборчої кампанії.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ СТВЕРДЖУЄ, що в липні цього року особисті прибутки американців збільшилися на 5.5 більйона дол. і становили 689.2 більйона, майже на 60 більйонів дол. більше, як в липні 1967-го року. В цих прибутках немає впливу збільшеного податку, який почав обов'язувати від половини липня. Особисті прибутки американців сильно збільшуються в останніх роках, що свідчить про добробут в цій країні вже від довшого часу. В квітні 1967 р. особисті прибутки виносили 612 більйонів, в ґрудні того ж року — 650 більйонів, в квітні ц. р. — 670 більйонів, а в липні ц. р. — 689.2 більйона дол.

В ПЕРШИХ 10-ОХ ДНЯХ СЕРПНЯ Ц. Р. продано 197,110 нових авт, що є новим рекордом цієї декади, і на 8.5 відсотка більшим числом в порівнянні з тим самим часом минулого року, коли число проданих нових авт становило 181,586. Повищі числа відносяться до чотирьох великих автообільних корпорацій. Корпорація Крайслер збільшила продаж своїх авт на 23.8 відсотка, Дженерал Моторс на 15.6 відсотка, Амерікен Моторс на 11 відсотків, а Моторова Корпорація Форда зменшила число проданих авт ц. р. в порівнянні з тим самим часом в 1967 році на 12 відсотків.

МОЖЛИВО, ЩО ІСНУЮТЬ ІНТЕЛІҐЕНТНІ ІСТОТИ на інших плянетах, які мали б мати такі самі біологічні можливості, як наша Земля. Таке передбачає голова астрофізичного департаменту Сиднейського університету в Австралії Бернард Міллс. Він твердить на цій основі, що австралійські астрономи два тижні тому відкрили в космосі пульсуюче радіоджерело, яке постійно в тих самих відступах часу надає радієві сиґнали. Ті сиґнали мають надходити від тіла, що віддалене від нас 500 світлових років. Швидкість світла становить 186,342 милі в одній секунді.

У СВІТІ

КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗСА відрядило до Південного до В'єтнаму бойовий корабель „Ню Джерзі", один із найбільших американських кружляків. Озброєний він 16-інчовими гарматами, які можуть вистрілювати 2 000-фунтові набої на віддаль двадцяти миль.

В ЯПОНІЇ ВІДЗНАЧУВАНО ЖАЛОБНО в четвер 15 серпня 23-ті роковини закінчення воєнних операцій і пам'ять поляглих у другій світовій війні японців. В жалобній урочистості брав участь японський імператор Гірогіто із своєю дружиною. Закінчено воєнні дії в полудне 15 серпня 1945 року на наказ імператора і проти волі японських військовиків.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІЗРАЇЛЮ ствердило, що ізраїльський уряд не одержав досі від Об'єднаної Арабської Республіки ніякої мирової пропозиції. Проголошено це ствердження у зв'язку з повідомленнями єгипетської преси, що уряд ОАР виступить з пропозицією встановлення сепаратного миру між Об'єднаною Арабською Республікою й Ізраїлем..

В ДЕЛЬТІ РІКИ МЕКОНҐ, 54 милі на південь від Сайґону висаджені з гелікоптерів південнов'єтнамські відділи захопили три фабрики, в яких вироблювано зброю для комуністичних партизанів. Викрито великі склади ручних гранат, як також матеріялу й частин для їх продукції.

НІКІТА ХРУЩОВ МАЄ 75 РОКІВ і вже чотири роки не займається політикою, від якої його відогнали його „товариші". Та Хрущов не дармує, він займається культивуванням рослин без землі, вживаючи води та різних поживних розчинів. Приятелі родини Хрущова оповідають що колишній комуністичний диктатор поділив землю біля урядового дому, в якому він живе, на рівні грядки, зробив цілу систему рур, та плекає помідори. Хрущов довший час цікавився рільництвом, ще тоді, як був прем'єром.

ПІВДЕННА ПРОВІНЦІЯ В КОМУНІСТИЧНІМ Китаї Квантунґ закрила деяке число студентських і робітничих організацій тому, що вони є „клясовими ворогами". Ці організації виникли були під час так званої культурної революції. Вони давали підтримку Мао, але одночасно старалися здобути владу для себе. Тепер повідомили, що ці організації є „нелеґальні". Уряд виступає проти них і наказує їх ліквідувати.

ПІСЛЯ ІНЦИДЕНТУ З АМЕРИКАНСЬКИМ КОРАБЛЕМ „ПУЕБЛЬО", що його захопили й держать досі разом із залогою північні корейці, у Південній Кореї, зокрема в околиці Сеулу і вздовж демілітаризованої зони, посилено видатно протилетунську оборону. Охороняються також проти несподіваної атаки всі шість південнокорейсь-

Кардинал Йосиф після Колюмбії відвідає Венесуелю, Бразилію, Арґентину, Уруґвай і Параґвай

Дня 18 серпня ц. р. в столиці Колюмбії, Боґоті, розпочнеться Світовий Евхаристійний Конґрес з участю Папи Павла VI. На цей Конґрес відлітає 17 червня ц. р. Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви у світі Кардинал Йосиф Сліпий. Після закінчення Евхаристійного Конґресу 25 серпня Блаженніший Кардинал відвідає декілька країн українського поселення у Південній Америці. Першою його зупинкою буде столиця Венесуелі Каракас, де є чимала українська католицька парафія. З Венесуелі Кардинал Йосиф поїде до Бразилії, відвідуючи там декілька місцевостей — головніші осередки тамошнього Екзархату ,з осідком у столиці стейту Парана Куритибі. У перших днях вересня Кардинал прибуде до Арґентини, де 7 вересня візьме участь в урочистому посвяченні української католицької Катедри св. Покрови в столиці країни. Наступного дня там же, в Буенос Айресі, буде на торжестві інсталяції першого Екзарха для українців-католиків в Арґентині Преосвященного Кир Андрія, а потім відправить торжественну Службу Божу в Катедрі св. Покрови. Крім того, Кардинал Йосиф відвідає заселенні українцями провінції: Місіонес, Чако і Мендосу. На закінчення відвідин українських громад у країнах Південної Америки Блаженніший Кардинал Йосиф побуває ще в республіках Параґваї та Ураґваї.

Українці Австралії готуються зустрічати Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого

Мелборн, Австралія. — Суспільно-громадський двотижневик українців Австралії „Церква і Життя" з Мелборну приніс у 8 числі з ц. р. на першій сторінці вістку, що Єпископ Іван Прашко дістав уже офіційне повідомлення про відвідини Кардинала Йосифа в цій країні. точна дата відвідин, як подає цей же часопис, ще не устійнена, але Достойний Гість буде в Австралії десь у другій половині вересня ц. р. і приїде він туди літаком після Евхаристійного Конґресу в Боґоті, правдоподібно через Сан Франсіско та Нову Зеляндію до Сиднею. Верховний Архиєпископ Кир Йосиф перебуватиме в Австралії яких два тижні, — і часопис „Церква і Життя" вже тепер закликає українців того континенту готовитися до цих незвичайних відвідин та зокрема молитись, щоб Господь і Пречиста дали Кардиналові Йосифові „силу і здоров'я відбути цю трудну і довгу подорож на 76 році Його трудолюбивого і мученичого життя".

МекКарті за всяку ціну бажає миру у В'єтнамі, подає список членів свого кабінету

Ню Йорк. — Демократичний кандидат на номінацію на кандидата на президента міннесотський сенатор Юджін МекКарті, промовляючи в Ню Йорку до 22-ох тисяч осіб, заявив, що він за всяку ціну схоче осягнути мир у В'єтнамі. У виборчу плятформу він хоче внести такі два пункти: 1. Признати, що дотеперішня політика в справі В'ятнаму була помилкова. 2. Вимагати, що у Південному В'єтнамі мусить бути новий уряд, в якому були б і представники так званого Визвольного Фронту (комуністів). Коли б теперішній уряд у Сайґоні не погодився на цю американську вимогу, тоді було б ступневе зменшення американських збройних сил у Південному В'єтнамі, як також зменшення американської допомоги. Сенатор МекКарті виявив список тих осіб, яких він схотів би взяти до свого кабінету. Між цими особами є демократи, республіканці, білі й чорні, політична філософія яких є йому симпатична. МекКарті признав, що він ще не конферував із цими особами і не знає, чи вони погодилися б належати до його кабінету, коли б він став президентом ЗСА. На державного секретаря він хотів би взяти сенатора демократа Дж. В. Фулбрайта з Аркенсо, або сенаторів Джана Шермана Купера і Трустона Мортона, які обидва є республіканцями. На секретаря оборони МекКарті пропонує Джана В. Ґарднера, колишнього секретаря здоров'я. До його кабінету мали б належати і двоє негрів: конґресмен ДжанКонєрс — як секретар праці, і пані Коретта Кінґ.

Керівники проєкту „Аполло" вимагають приспішити працю для висилки астронавтів на Місяць

Кейп Кеннеді. Флорида. — Один із директорів проєкту „Аполло" д-р Джордж Мюллер заявив, що контрактори мусять відкласти на пізніше всі менше важні праці та приспішити працю над повітряним кораблем „Аполло" та потрібними ракетами, щоб у визначеному часі можна було здійснити на кінці 1969-го року заплянований лет американських астронавтів до Місяця. Директор проєкту генерал майор Семюел Б. Філліпс сказав, здобуття Місяця в найближчому році можливо, якщо ті фірми, які продукують потрібний еквіпунок, своєчасно виконають свої зобов'язання. Проєкт „Аполло" спізнений майже на два роки в порівнянні з первісним пляном. Перший лет астронавтів довкола Землі в цьому проєкті має відбутися аж в половині жовтня 1968-го року. Лет до Місяця зможе відбутися аж за рік. Понад 10 контракторів відчувають сильний натиск представників Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації, щоб якнайшвидше виконували працю.

До Праги прибув з відвідинами президент Румунії Чаушеску для підписання договору дружби

Прага. — В четвер 15 серпня сюди прибув з офіційними відвідинами президент Румунії і провідник румунської компартії Ніколас Чаушеску з іншими членами свого уряду. Протягом останнього тижня це вже треті відвідини провідників комуністичних країн. Перед Чаушеску в ЧССР перебували президент Юґославії Тіто і провідник східньо-німецької компартії Вальтер Ульбріх. Прибулого до Праги Чаушеску вітали представники чехословацької компартії й населення під проводом Дубчека оваційно, але ж не так тепло, як вони вітали минулого тижня Тіта, хоч і на багато сердечніше, як Ульбріхта. Разом з Чаушеску прибули до Праги румунський прем'єр міністрів Йон Дж. Маурер та міністер закордовних справ Корнеліо Манеску, як також інші провідники румунської компартії. Відвідини румунської делеґації триватимуть два дні і під час їх тривання буде підписаний новий договір дружби і підтримки між ЧССР й Румунією. Румунія, як і Юґославія, ставиться прихильно до здійснюваної в ЧССР лібералізації.

Франція відіграє головну ролю у підтримці Біяфри

Париж. — Доля африканської країни Біяфри, яка проголосила понад рік тому незалежність і тепер провадить зазяту боротьбу проти центрального уряду Ніґерії, великою мірою залежить від заходів президента Шарля де Ґолля. Офіційно Франція підтримала біяфрійців тільки заявою, в якій підтверджувала право тієї країни на незалежність. Але неофіційно Париж постачає Біяфрі закордонну валюту для купівлі найнеобхіднішої зброї та її перевезення. Аґентство Ройтер повідомило, що уряд Ніґерії відкинув плян Червоного Хреста про нейтралізацію повітряного шляху до Біяфри, яким довозили б для голодаючих харчову допомогу та медикаменти. Щоночі з аеропорту в африканській державі Ґабон, одній із чотирьох, що визнали уряд Біяфри, відлітає літак із зброєю, амуніцією і ліками для армії Біяфри. Його пілотують французькі летуни, прориваючись через смугу протилетунського вогню ніґерійців. Наступного тижня розпочне такі полети ще один літак. Звичайно, такої допомоги аж ніяк не вистачає Біяфрі, що мала минулого року в травні 29 000 квадратових миль території, а нині вже тільки 9 000 і є оточена ніґерійською армією з усіх сторін. Тепер, здається, все залежить від того, якого розміру допомогу і з якою швидкістю подаватиме її надалі Франція, щоб врятувати незалежників від поразки. Останнім часом Париж посилює допомогу і буде її збільшувати. Подати допомогу новій країні закликав Францію президент африканської французькомовної країни Беріґ Слонової Кости, Фелікс Буані. Дещо нерішуча постава президента де Ґоля частково зрозуміла армія Ніґерії озброєна найновішою англійською і совєтською зброєю, має також совєтські „Міґи" й ін. літаки з єгипетських баз, і тому не відомо, чи взагалі Біяфра зможе встояти, навіть коли їй збільшують допомогу.

Мадрид розпочав гострішу боротьбу проти націоналістів-басків

Мадрид. — У країні басків, що лежить у північній частині Еспанії, проголошено часткове військове становище, на підставі якого за збройний виступ, саботаж, терористичні акти засуджуватимуть на кару смерти. До такого заходу вдався еспанський уряд, щоб придушити заворушення в тій частині країни, де на початку серпня націоналісти-баски вбили двох поліцаїв. У провінції басків, що нараховує яких три мільйони населення, діють різні націоналістичні групи, але між ними найбільш радикально виступає ЕТА. Дотепер еспанська поліція заарештувала до 250 осіб, в тому й кількох священиків-басків. Незалежницькі стремління басків виявлялись і в минулому, особливої гостроти вони набрали під час спроби комуністів захопити владу в Еспанії — більшість басків тоді змагались проти ген. Франка. У Франції є баскійський уряд в екзилі. Не всі баски домагаються відокремлення від Еспанії, більшість добивається своїх свобід леґальним шляхом, домагаючись в першу чергу збереження свого національного обличчя, хоча і в складі Еспанії. Баски називають свою гористу країну — Еусказі. Один із убитих еспанських поліцаїв ніколи не виступав проти басків і не виявляв надуживань своїм становищем.

ПЕРША ЗАЛОГА ПРОГРАМИ „АПОЛЛО"

Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація повідомила, що першу залогу в леті довкола Землі в програмі „Аполло" становитимуть астронавти (зліва направо): Донн Ф. Ейзеле, Волтер М. Ширра (комадант) і Волтер Куннінгем. Лет має відбутися в жовтні цього року.

РАДА МИТРОПОЛІЇ УПЦ СХВАЛИЛА УЧАСТЬ МИТРОПОЛИТА ІОАНА ТА АРХИЄПИСКОПА МСТИСЛАВА В ЗУСТРІЧІ З КАРДИНАЛОМ ЙОСИФОМ

Бавнд Брук (М. Д.). — 14 серпня ц. р. в приміщеннях Консисторії Української Православної Церкви у Бавнд Бруку відбулась чергова Сесія Ради Митрополії, яку скликав Митрополит Іоан. Присутніх були 24 члени Ради, включаючи трьох Владик, Раду та К. Ком. У цілоденній конференції обговорили ряд важливих справ УПЦ та винесли чимало рішень зв'язаних із життям Церкви.

Після звіту Архиєпископа Мстислава та конструктивної дискусії, Рада Митрополії одноголосно схвалила участь Митрополита Іоана та Архиєпископа Мстислава в асисті духовенства в зустрічах з Кардиналом Української Католицької Церкви, Йосифом Сліпим, які відбулись минулого тижня. Рада Митрополії висловила своє признання і подяку своїм Ієрархам, що вони стали співучасниками цих зустрічей, і тим черговий раз показали релігійну толерантність і національну соборність, щоб безперечно може відбитись лише позитивно на цілості українського життя у вільному світі.

Рада також висловила признання Архиєпископові Мстиславові за його конструктивну участь в Конференції Прав Людини, яка відбулась в Теґерані в травні ц. р.

Після обширного звіту Голови Консисторії, Архиєпископа Мстислава, виявилось, що довга і віддана праця побудови Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку закінчилась не тільки останніми заходами прикрашення церкви, але — що основне — останніми тижнями Консисторія повністю сплатила решту всіх заборгувань до банків, і цей величавий осередок став повністю власністю православної громади в ЗСА без будь-яких заборгувань.

У зв'язку з розширенням праці і діяльности УПЦ, виникає щораз більша потреба адміністраційних будинків для Консисторії, і Рада Митрополії схвалила проєкт, щоб розпочати заходи і плянування побудови такого будинку на терені Осередку. Не виключене, що будова його почнеться початком наступного року. Такий плян став реальним для здійснення, бо, як виказав фінансовий звіт, пожертви вірних на Церкву-Пам'ятник й Осередок, не дивлячись на закінчення основних робіт, не тільки не зменшились, а навпаки — вони побільшились в останньому році.

Музей Церкви-Пам'ятника, яким тепер завідує проф. І. Паливода, далі розростається, упорядковує свої архіви та бібліотеку, доповнює експонати, а останніми днями видав „Собор" Олеся Гончара в первісній його редакції .

Принято ряд постанов по лінії організації духовних конференцій УПЦ, які мали б відбуватись щонайменше раз у рік, організації світського активу УПЦ в окремій, спеціяльно для цього створеній установі, яка, мабуть прийме форму братства або фундації, обговорено модерні методи навчання української мови в українських парафіяльних школах, що їх широко реферувала п. Людмила Івченко. Окремо також звернено увагу на потребу побільшення єпископату УПЦ, і винесено резолюцію звернення до Собору Єпископів, щоб цю проблему трактовано, як невідкладну.

Серед численних резолюцій та ухвал, які винесено на цій Сесії Ради, була також ухвала, щоб, не дивлячись на всі труднощі, далі продовжати заходи об'єднання УПЦ у вільному світі. Деякі заходи та розмови вже почались із іншими юрисдикціями чи Митрополіями, і їх необхідно розвивати, *тимбільше, що* УПЦ в ЗСА є покищо єдиною церквою, яка активно проводить або ініціює цю ідею в практичних відносинах.

Серед ряду постанов в ділянці культури, винесено ряд ухвал по лінії дальшої активізації Науково - Богословського Інституту, яким кермує проф. В. Завітневич, враховано в реалізацію дальші видання цього Інституту. Окремою ухвалою винесено пропозицію до всіх парафій УПЦ, щоб вони активно підтримали справу Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті.

Конструктивними дискусіями, схваленням фінансових звітів та обговоренням дальших плянів праці закінчилась ця чергова Сесія Ради Митрополії, яку Митрополит Іоан закрив окремим словом.

У Філядельфії помер о. А. Уляницький

Філядельфія. — В середу 14 серпня ц. р. тут у себе дома помер на 86-му році життя відомий і заслужений український католицький священик о. Антонін А. Уляницький. Панахида була відправлена в новій Катедрі Непорочного Зачаття при Френклін вул. в п'ятницю увечері о 7-ій год.. Похорон відбудеться після Служби Божої, що буде відправлена в цій же Катедрі в суботу 17 серпня о год. 9-ій ранку. Покійний осиротив Дружину Стефанію, сина д-ра Романа Уляницького і дочок Лідію, Дарію і Славу Уляницьких.

Табір „Стежки Культури" ч. 3

Ню Йорк. — На пластовій оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгем, Н. Й. 18-го серпня, в неділю розпічнеться табір „Стежки Культури" ч. 3. Цей табір призначений для пластунок (від 16 років), які зацікавлені ділянками української культури — музикою, мистецтвом, літературою, театром і т.п. Учасниці табору будуть мати можливість слухати ґутірок і виробовувати свої таланти. Комендантою табору буде Рута Галібей, програму табору приготовила Лариса Онишкевич. До табору загостить коло двадцять діячів нашої культури. Пластунки зможуть слухати їхніх ґутірок та з ними запізнатись. До програми „Стежок Культури" ч.3 належатимуть також поїздки до околишніх музеїв, на концерт в Тенґлвуд та до театру. Табір який підготовляють і переводять курені пластунок „Перші Стежі, триватиме два тижні.

ФУТБОЛІСТИ УСК НЮ ЙОРК ГРАЮТЬ ПРОТИ „ІНТЕР КЛЮБУ"

В неділю, 18-го серпня, о год. 4-ій по полудні відбудуться на грищі Айнтрахт Овал в Асторії, Н. Й. товариські футбольні змагання між УСК Ню Йорк і „Інтер Клюбом". На цей день були оголошені змагання УСК-у з дружиною „Айнтрахт", але в останній хвилині клюби змінили пляни і замість оголошеної зустрічі з „Айнтрахтом" розіграє дружина УСК-у товариські змагання з італійською дружиною „Інтер Клюбу". На цьому самому грищі відбудеться дві години раніше передзмаг дружини резерви УСК-у.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Не ідеологія, але економія

Якщо судити з пресових коментарів, то головною причиною розходжень серед комуністичних держав Східньої Европи і розбіжности в поглядах на актуальні питання не тільки зовнішньої, але й внутрішньої політики, є питання зміни політики цих держав у відношенні до Західньої Німеччини. І Совєтському Союзові, і Східній Німеччині, і Чехо-Словаччині, не кажучи вже про Румунію та Югославію, залежить на встановленні нормальних, передусім торговельних, взаємин із Західньою Німеччиною, добре упорядкованою індустрійною державою, здатною до того ж уділювати позички й інші роди кредитів.

До переконання про конечність нормалізації взаємин між Східньою і Західньою Німеччиною прийшов навіть Вальтер Ульбріхт, який у п'ятницю минулого тижня заявив у східньонімецькому парляменті, що Східня Німеччина готова переговорювати із Західньою Німеччиною при умові, що остання визнає двоподіл Німеччини і відмовиться не тільки від бажання користуватися атомовою зброєю, але й від намагань репрезентувати всю Німеччину.

Питання ставлення до Західньої Німеччини було, правдоподібно, і головною темою переговорів між Ульбріхтом і Дубчеком у Карлових Варах в понеділок 12 серпня цього року. Ульбріхтові йшлося не так про „демократизацію" в сусідній Чехо - Словаччині, як про те, щоб Чехо - Словаччина не випередила Східньої Німеччини у встановлюванні економічних, найперше торговельних і кредитових взаємин із Західньою Німеччиною, в якому то напрямку Прага почала вже діяти, приймаючи у себе Вальтера Шеля, провідника західньонімецької Вільної Демократичної Партії і започатковуючи переговори в справі одержання західньонімецької підтримки для чехословацької індустрії, покищо у формі кредитів і технічної допомоги. З другого боку, справа нормалізації із Західньою Німеччиною — це питання існування для Чехо - Словаччини, яка за всяку ціну хоче поставити свою індустрію на власні ноги й визволитися від безпосереднього зверхництва Москви в економічній ділянці.

Коротко кажучи, конфлікт Чехо - Словаччини з Москвою визначають не так ідеологічні, як економічні вимоги.

Грабування України

Злодія, який вихопить торбинку з кількома долярами, поліція намагається зловити, бо він, порушуючи закон, посягає на чужу власність — на чужий труд. На країну, яка впродовж майже півстоліття виступає в образі того злодія супроти поневолених народів, постанови ОН не діють. На Москву можна робити хіба моральний натиск, бо свої беззаконні дії вона „схвалює" нуклеарними бомбами, а оскарження заперечує барабанним боєм пропаґанди.

На Україну припадає менше як 0.5 відсотка поверхні земної кулі і лише 1.4 відсотка всього людства. Але Україна в складі СССР дає від 8 до 12% світової продукції сталі, чавуну, тракторів, кам'яного вугілля та цукру. Як хвалились каґебівські „Вісті з України" з травня 1968 р., „за виробництвом на душу населення залізної руди, чавуну, сталі, прокату, цукру і вугілля Україна посідає перше місце в світі".

Про що це свідчить? На перший погляд — про зріст індустрії і сільського господарства бодай в ділянці цукровиробництва, про велетенський розмах експлуатації природних багатств української землі. Варто нагадати, що за останній рік в Україні геологи АН УССР відкрили й розвідали 3 600 великих родовищ корисних копалин, а понад 1 700 в стані наукового вивчення. Щороку тільки залізної руди, за совєтською статистикою, видобувають в Україні 156 мільйонів тонн. З української землі добувають не лише вугілля та залізну руду, а й манґан, оливо, нафту, титан, нікель, граніт, доломіт, самоцвіти, різні калійні солі, природний газ, навіть золото і срібло.

Чи справді ці факти свідчать про розвиток українського народного господарства? Ні. Вони лише свідчать про нечуваний економічний визиск колонії метрополією — совєтською Росією. Україна була б країною найвищого добробуту, коли б її народ користувався наслідками своєї праці, коли б він був дійсно господарем на своїй землі. Чим вищі офіційні показники економіки „УССР" — тим більше грабує імперія свою колонію.

ПРИВІТИ І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Із щиролюдською радістю маси вільних українців вітають у ці дні Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа. Щиро і спільно вітають ті, між якими ще вчора траплялись непорозуміння. В одному поклоні схиляються українці різних віровизнань. Жертвують на „Дар любови" й ті, котрим і самим не легко. Помічаємо велике і шляхетне зрушення в зорганізованому українському житті. Так було в Канаді, так є в ЗСА і, безперечно, буде в країнах Південної Америки, куди 16-го с е р п н я відлетів Кардинал Йосиф — приклад і зразок вірности своїй Церкві та народним ідеалам.

Але кожний, і найщиріший, привіт є не лише виявом радости людей. Кожний привіт є також певним зобов'язанням. І чим вітання щиріше — тим наші моральні зобов'язання більші, важливіші й тривкіші.

Промовляючи на зустрічі на Союзівці, Верховний Архиєпископ сказав: „Ми переїхали одну парохію за другою, ми переїхали табори, що є власністю організацій, і спасенна то була думка, бо щоб виховати молодь в українському дусі, треба десь мати, як в нас кажуть, безпечний дах. І тому прийміть також подяку — коли я смію тут в їхньому імені говорити — від Церкви і від Українського Народу".

Ще не закінчилось літо, а вже час думати про наше, українське шкільництво, яке в світлі постійних заяв і пригадок українського Кардинала набирає ще більшого, ніж досі, значення. Бо що ж означає велика і ясна думка про виховання молоді в українському дусі?

Життя народу, як і еміґраційної, чи етнічної спільноти, годі уявити без статистики. І ось що показують статистичні дані:

„В середніх школах Манітоби є в 1967-1968 шкільному році 5,408 студентів-українців, але тільки... 379 з них вивчають українську мову. Це тоді, коли менш - більш однакова кількісно з українською німецька спільнота в Манітобі (коло, або мало що більше, як 100,000) мала 4.000 учнів, що студіювали німецьку мову у публічних школах. Такий стан не тільки у Вінніпеґу, але в кожній місцевості, — у Вайтмавті є, наприклад, у середній школі 200 українських студентів, але українську мову вивчає тільки... 18!" (Тижневик „Поступ" з 12 травня 1968 р., Канада).

Візьмімо інший приклад з української Канади, де населення масово вітало Найбажанішого Гостя:

„Мати — це перша вчителька рідної мови, і від неї залежатиме, чи її діти знатимуть рідну мову, чи ні. На жаль, мусимо сказати собі правду в очі, що багато наших матерів ставиться легковажно до рідної мови. Це тим прикріше, що маємо їх в рядах нашої організації. Не одні займають чолові позиції в наших громадах, виступають з промовами, а діти їх не вміють обізватися по - українськи. Закрадається англійська мова між жінками навіть і на сходинах. Чи не прийшла пора серйозно застановитися над питанням: для чого організація існує? Чи не розминається вона з своєю ціллю? Бо яка користь на дальшу мету, що маємо велике членство, влаштовуємо вдалі підприємства, добре виконуємо ділову працю, коли сама основа нашого дальшого буття захитана і їй не приділяється належної уваги. Яке ж перед нами м а й б утнє?" (Стаття С. Стечишин, журнал „Промінь" з травня ц. р., орган Союзу Українок Канади).

Ще один приклад з Арґентини, куди незабаром прибуде Верховний Архиєпископ Кир Йосиф. В Українській Малій Семінарії в Буенос Айресі, яка підготовляє молодих сіячів Божого Слова для Української Католицької Церкви, навчається тільки 8 українських юнаків з Арґентини. Українці з ЗСА, Канади, Австралії чи Англії, які могли б допомогти — не допомогли, і будинок нашої Семінарії в Арґентині збудували... німецькі католики-поселенці. Правління Семінарії має проблеми економічного характеру, і тому в ній вчиться лише 8 юнаків, яким допомагають із ЗСА ті, що справді щиро вітали Архиєрея Кир Йосифа — наслідника Великого Митрополита Андрея. А як надалі? Українці в Арґентині живуть в цілком інших матеріяльних обставинах, аніж їхні брати в англосаксонських країнах. При плянуванні можна багато зробити. Тільки — хто займається плянуванням українського економічного життя й господарства, взаємодопомоги між країнами? Дотепер — ніхто, хоча вже неодноразово добру волю висловлював у пресі ЗУАДК, що має багаторічний досвід у цій ділянці.

Щоб не йти так далеко, візьмім Ню Йорк. Кілька років тому при школі св. Юра були три підготовні кляси, майже по 50 дітей у кожній. Нині — одна. Всч. о. Н. Вояковський на півночі Бруклину змагається з незвичайними е к о номічними труднощами, щоб втримати українську п а р о хіяльну школу при церкві св. Духа, що має прегарний, двоповерховий, великий, новий будинок і... заледве 70 учнів. Чому? — батьки не посилають дітей до своєї рідної школи.

З чого ж будувати? Згори — чи таки, як водиться у світі — знизу? З Рідної Школи, з дитячої книжки, з вистави для дітей, з не створеного й досі переїзного українського лялькового театру для дітей, з неіснуючих майже платівок для дітей?..

Вітаючи улюбленого Кардинала, стаючи під Його високе благословення, слухаючи Його проповідей і вказівок, — ми всі брали на себе й зобов'язання.

Надходить осінь, час шкільного навчання — час здійснювання в е л и к их, складних зобов'язань, що їх ми брали на себе під час історичної ваги зустрічей з Тим, хто і в сибірських снігах давав нам усім приклад вірности, витривалости і посвяти.

Леонід Полтава

Лев Шанковський
кол. пхор. Армії УНР

ВІДЛІТАЮТЬ ОРЛИ...

(Славній пам'яті ген. Олександра Загродського)

Ex ungue aquilam —
По кігтях пізнати орла
(Латинське прислів'я)

I

14-го серпня ц. р. помер у Ню Йорку сл. пам. ген-полк. Олександер Загродський. В історію перейшов він, як один із видатніших полководців у визвольній війні 1917-1920 рр. Його „послужний список" в українській армії багатий на воєнні чини, яких він доконав, як командир куреня, полку чи дивізії, але які відбивають також труд, посвяту, жертвенність і героїзм українського війська, що можуть бути для наступних ґенерацій українського народу джерелом національної воєнної гордости і джерелом науки. І тому на сумну звістку про смерть славного Генерала опустились до половини щогли прапори Армії УНР, в останньому салюті схилилися прапори Дорошенківського полку та 2-ої Волинської стрілецької дивізії, прощаючись зі своїм Командиром. На очах сивоголових Лицарів Залізного Хреста виступили сльози, бо відійшов Голова Капітули Залізного Хреста, один з ініціяторів І Зимового Походу Армії УНР, славного епізоду визвольної війни.

Рішення іти в І Зимовий Похід, у марш „крізь бурю і сніг" в далеке запілля ворогів (білих і червоних москвинів) не прийшло керівним чинникам нашої армії легко. Воно назріло в складних умовах „чотирикутника смерти", коли з усіх сторін наступали на Армію УНР різношерсті вороги, а в його середині лютував найгрізніший ворог — тиф. Було це пізньої осени 1919 року, напередодні гострої зими, але в той час „генерал зима" не був союзником української армії, хворої на тиф.

З мілітарної точки зору плян І Зимового походу, який палко обстоював ген. Загродський, міг здаватися абсурдом, але може до цього абсурду схилив наше командування Статут Польової Служби Армії УНР, в якому сказано: „Немає такого положення, з якого не можна було б вийти з честю". Із „чотирикутника смерти" Армія УНР вийшла з честю. Вона довела, що у війні безвихідної ситуації немає, поки існують „лицарі абсурду", які ставлять честь рідної армії понад усе. Вони здатні не тільки знайти вихід із кожної ситуації, але й творити великі діла на місці катастрофи.

Таких „лицарів абсурду" не бракувало Армії УНР пізньої осени 1919 року, і одним з них був ген. Загродський.

Коли Головний Отаман Симон Петлюра благословив Армію в похід і призначив ген. Михайла Омеляновича-Павленка командувачем Армії, а дотогочасного командувача Волинської збірної групи, ген. Загродського, командувачем Волинської дивізії, в яку для походу переформовувалася група, ген. Загродський скликав 5 грудня 1919 року старшинську нараду у с. Борушківцях. На тій нараді ген. Загродський запропонував старшинам вибрати командувача дивізії. „Офіційного призначення, — казав ген. Загродський, — не може вже вистачити командирові, що має вести людей майже на певну смерть. Треба ще мати повне довір'я підвладних старшин і козаків". У відповідь на ці слова старшина Волинської дивізії одноголосно вибрала командувачем дивізії — ген. Загродського. Тоді Генерал заявив, що поведе „твердою рукою дивізію до осягнення наміченої мети, хоч би для того довелося віддати всіх старшин і козаків, а всіх, хто стоятиме на перешкоді, буде нещадно карати". Вислухавши цю заяву, старшина відспівала з великим відчуттям „Ще не вмерла Україна", „Заповіт", „Не пора".

Автор спогаду про цей момент каже, що в цьому співі чулася така міць і віра в свою ідею, така воля йти до свого народу й продовжувати з ним боротьбу за державність, що вона викликала загальне захоплення. З такими настроями розійшлася старшина до своїх частин, щоб готувати їх до маршу, який мав початися на другий день.

В І Зимовому Поході ген. Загродський керував не однією воєнною операцією на чолі своєї Волинської дивізії, а також на чолі збірних груп. На чолі Північної групи (Волинська та Київська дивізії) ген. Загродський провів у лютому 1920 р. успішний далекий рейд до р. Дніпра і перейшов з усією Армією на Полтавщину. Довго хворів на тиф, і тоді його у проводі Волинської дивізії заступав полк. Никонів. Але в рішальних боях на прорив большевицької XIV армії в травні 1920 р. ген. Загродський уже особисто вів частини Волинської дивізії.

Згадуючи сл. пам. ген. Загродського, неможливо не згадати і його славних Волинців. Насправді, це були Волинці і Чорноморці. Волинці, які вирушили в Зимовий похід 6 грудня 1919 року, складалися з решток колишніх дивізій Армії УНР: 1-ої Північної (1-й збірний полк), 2-ої дивізії „Запорізька Січ" (2-й зб. полк) та 4-ої Сірої дивізії (4-й полк Сірожупанників). Всі мали свою окрему закраску: від буйного партизанства й безстрашности „Запорізької Січі" до дисциплінованости й притаманної реґулярним частинам витримки у Сірожупанників (створених ще в австрійських таборах полонених). До цього колективу, що визначався, як і їхній командир, ген. Загродський, бойовою впертістю і завзяттям, ген. М. Омелянович-Павленко приєднав ще 25 квітня в Ободівці чудову частину: Чорноморський повстанський курінь (полк. Пшонник, пполк. Галкин), який мав дуже цікаву воєнну історію. Про неї буде сказано далі, бо 17-літній „вояка" в моїй особі пов'язав був з нею свою вояцьку долю і недолю, зокрема у важких боях за ст. Крижопіль 1-3 травня 1920 р.

Крім піхоти, в складі Волинської дивізії були ще два добрі кінні полки: Максима Залізняка та гетьмана Івана Мазепи. Серед Мазепинців не бракувало старшин і козаків, що зформувались в 4-ій кінній дивізії російської армії, як український полк, ще на Північному фронті. Вже тоді вони присвоїли своїй частині назву полка імени гетьм. Івана Мазепи, що дуже кололо в очі різношерстих москвинів. У Зимовому поході цей славний кінний полк відбув своє велике свято: 27 січня 1920 р. полк урочисто освятив свій полковий прапор у с. Кирилівці, де своє дитинство провів Тарас Шевченко.

Артилерійський дивізіон сотн. Вітка мав тільки дві гармати. До дня 16 квітня 1920 р., коли Армія УНР здобула м. Вознесенськ, а в ньому базу XIV больш. армії, артилерія в Зимовому поході відіграла незначну ролю. Набоїв було мало, і їх треба було щадити. У Вознесенську здобуто чимало гармат і набоїв, і Армія УНР значно поповнила свої запаси. Все ж таки, гармати (попсовані) прийшлось залишити, бо не було коней, щоб їх тягнути, і не було людей до обслуги.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО СИЛАЧІВ

Мої добрі сусіди і земляки з Бібрецького повіту, панство Татухи, оногді трохи не застрелили мене неочікуваним запитанням: „Чи був у старім краю реслінг?"

Розуміється, що був, хоч тоді ще не показували його на телевізії. Поза тим, той крайовий „реслінг" мав трохи культурніші форми і називався дужання або атлетична боротьба. А тих моцних дідів, що тяжко боролися, називали атлетами, борцями або, по-народному, силачами. Імена таких славетних борців українського роду, як Гаркавенко, Богатирів чи Піддубний, вбилися в тямку моїй генерації так само, як ім'я найпопулярнішого тоді у Львові футболіста, Володимира Кобзяра.

Пригадую, одного літа, коли я був на вакаціях у Космачі, до сусіднього містечка Яблонова приїхав показувати свою силу атлет Чайковський. Здоровенний такий козарлюга і волохатий, мов ведмідь, обвішаний медалями, зірками, як ялинка на Свят-Вечір. До його спеціяльности належало згинати залізні штаби, ламати кінські підкови, як також їсти скло.

У першій частині програми, що відбувалась на міській торговиці (а був це ярмарковий день), пан Чайковський казав покласти на свою могутню грудну клітку дубову дошку і велів двом гуцулам гатити по ній молотами. Гуцули поставали над ним зніяковілі, чухаючи кучері, ніби вагаючись, що їм робити: бити чи не бити?.. Ану ж заподіють людині якусь тілесну шкоду або каліцтво? Тоді пан Чайковський вийшов з рівноваги, розсердився і скрикнув:

— Бий, хлопе, поки я лежу, бо коли встану, тоді я зачну золити, але по зубах!

Не було іншої ради: гуцули поплювали в жмені і забралися до роботи! Баби охали і хрестилися, гуцулята підскакували з утіхи, а місцевий листоноша, Паращук, обходив публіку з кресанею, збираючи складщину, чи, по-нашому, колекту. В другій частині концерту пан Чайковський гнув штаби, робив з них еси-фльореси, зламав також дві кінські підкови, потім заглянув у кресаню, порахував монету і сказав:

— Матері вашій хрін! За такі марні гроші не буду скла гризти! Ви бачите, які в мене зуби?.. З золотими пльомбами! До-ро-гі!

Поховав медалі до підручної валізочки і швидко подався до автобуса, що від'їжджав до Косова. Тоді ж саме з'явились на торговиці три захекані леґіні, що приперли з полонини, аж з-під самого Греготу, щоб побачити на власні очі силача. Не хлопці, а гірські орли, засмаглі, з чорними гривами, істинні вам опришки! Дуже були тим розчаровані, коли довідались, що пан Чайковський від'їхав до Косова, не докінчивши програми. Чи то від цього розчарування, чи так, від нічого робити, хлопці поскидали сердаки і стали розгинати залізні штаби, що їх силач погнув та покрутив. Правда, не робили вони цього з професійним дриґом, артистично, не напружували м'язів, не надималися, як пан Чайковський, а статечно, по-господарськи, повипростували покручене залізя, отріпали руки з іржі і пішли до коршми на пиво.

Ніхто не бив їм браво і не метав грошей до кресані, це ж ясне: вони не були жадні силачі, — прості собі гуцули.

І к е р.

Л. Щербатюк

ФІЛІЯ, ФІЛІЯ...

(НОСТАЛЬҐІЙНЕ)

8

Ясно, що Лисичці-сестричці тепер ніяк було проходити повз сторожеву будку. Він задумав перелізти огорожу. Але тільки-но торкнувся штахетів, як звідкілясь з'явився Сталін і з диким гарчанням кинувся на нього. Хлопець зупинився й почав одмахуватися, але це була фатальна затримка. Бо ось на гавкіт собаки виглянув з будки сторож. Він метнувся до Лисички-сестрички і встиг схопити його за ногу вже майже на вершку штахетів. Щоправда, костей він йому не ламав, але, встромивши Лисиччину голову між коліна, зняв ременя і вчинив над хлопчиною дику розправу за дурну бочку цементу.

*

Між тим Лисиччиному батькові вже донесли, якими „забавами" розважається синок. Батько був пришелець із села. Хоч уже кільканадцять років у місті, він ще й досі зберіг свої селянські вірування та звичаї. Коли бува скибка хліба впала йому з рук, він піднімав її і набожно цілував. Тож коли Лисичка-сестричка, не чекаючи біди, ввійшов у хату, батько тільки прохрипів йому навстріч:

— То ти болотом на святий хліб?

Лисичка-сестричка хотів пояснити батькові, що його вже покарали, але пояснювати було ніколи — він не встиг іще й слова сказати, як уже лежав розпластаний на стільці, а батьків ремінь різав йому вогнем тіло...

Довелося тоді бідному Лисичці-сестричці спати долілиць, а бідній матері лікувати сина, компреси на пошкоджені місця прикладати.

На другий день у клясі Лисичка-сестричка зневажливо насміхався над своєю потрійною поразкою (нічого ж не втіщ від того пронози Трупа) і запевняв усіх, що вчорашні ремені йому „ані трохи" не боліли. А все ж таки на шкільній лавці він сидів якось боком. І чомусь від того часу Лисичка-сестричка не тільки не кидав болотом на хліб, але й на вулиці Піярів близько пекарні взагалі не появлявся.

ARMA VIRUMQUE CANO

О музо, панночко парнаська!
Спустись до мене на часочок:
Нехай твоя научить ласка,
Нехай твій шепче голосок.
Дай поміч битву описати,
І про війну так розказати,
Мов твій язик би говорив.
[14] (Котляревський)

Богдан Хмельницький сидить, обпершися на булаву. Звідсіль гетьманові видно як на долоні всю величну панораму Львова. Обабіч Хмельницького сидять Мазепа, Сагайдачний, Полуботок і Дорошенко; за ними старшина. Тут же сидять, попихкуючи люльками, старі січові діди, найстаршому з яких уже перевалило поза дванадцять років. Усі мовчки слухають звідомлення Трупа. Тільки Тугай-бей, не розуміючи, раз-ураз повертається нетерпляче до Виговського, який упівголоса перекладає йому сказане на татарське. По всьому узбіччі Погулянки розташувалася козацька армія...

— А біля Маткі Боскої засідки нема? — перепитав суворо Хмельницький.

— Нема, батьку, щобим з костей впав і на жилах ходив! — божився Труп. — Усі ляхи на цвинтарі „Обpоньцуф Львова". Палять ватри, бенкетують, віватують.

— Даниле! — кликнув гетьман.

— Я тут, — полковник Нечай вийшов з гурту старшин.

— Візьмеш своїх і засядеш під трибуною „Лехії". Але вдариш аж тоді, коли сурма заграє „Як з Бережан до кадри". Не скорше, чув?

— Чув, батьку! — і русявий велетень миттю стрибнув на коня та помчав до свого полку.

Ще коротка нарада з гетьманами, і ось Хмельницький махнув булавою. Старшини поскакали до своїх частин, і за хвилину гігантська військова махина двинула вперед.

...Застогнала земля від тупоту тисяч ніг; небосяжна курява заступала сонце; чорні круки знялися непроглядними зграями над військом.

Армія посувалася широким півколом. Праве крило під проводом Кривоноса швидким маршем зфорсувало узлісся Личаківського парку і цвинтар УГА та хутко посувалося повз вулицю св. Петра вниз, щоб відрізати ворогові доступ до важливої стратегічно трамвайної лінії ч. 8. Ліворуч, глибочезним яром, що між Погулянкою і російським цвинтарем, хлинула татарва Тугай-бея і незабаром залляла людською повіддю всі шляхи, замикаючи ворогові відступ на Гицлеву гору й Залізну воду. Головний масив збройних сил посувався спроквола, щоб дати крилам час виконати маневр і зайняти наказані позиції.

Та ось уже аванґарди, а за ними й центральні армійські формації, досягли пляцдарму військових операцій. Це було узбіччя, що лагідним схилом спливало вниз аж до цвинтаря „Обpоньцуф Львова" і спортового майдану „Лехії". Там унизу розкинувся польський табір. Видно було палаючі багаття, довкола яких сиділа шляхта і спокійно пекла картоплю.

— Навіть застав не виставили вельможні пани, — дивувався Байда-Вишнєвецький.

— Егеж, не сподівалися ляхи гостей, — посміхнувся Морозенко, підкручуючи уявного вуса.

І справді: поява перших козацьких стеж була для поляків несподіванкою. Проте паніки серед них не було. Навпаки, бойові лінії формувалися спокійно і справно — не першина ж їм проти хлопів виступати. А головне, польський штаб знав, що їхня стратегічна позиція сприятлива й належно уфортифікована: могили „обpоньцуф" давали можливість ховатися від вогню козацької артилерії, а височезна задня стіна дерев'яної трибуни глядачів забезпечувала тил від обходу й несподіваного удару. Продовженням цієї стіни з обидвох боків був високий паркан з кільчастим дротом зверху. Тож з цього боку польські полководці почувалися цілком безпечно. Одного тільки сердеги не знали: що минулої неділі Той з фризурою і Лисичка-сестричка, шварцуючись[15] на футбольні змагання, іще зранку підкопалися під трибуну глядачів. Щоб забезпечити собі цей безплатний вхід на майбутнє, вони замаскували підкоп галуззям і травою. Тепер під трибуною сидів уже Нечай із своїм полком. Він зайшов туди далеким обходом від сторони порожнього сьогодні грища і чекав тільки умовленого знаку, щоб відкинути заслону та вдарити на ляшву.

Полковник Кричевський, виграючи конем повз козацькі лави, гукнув:

— А що, панове молодці, є охочі на герць?

Охочих виявилося стільки, що довелось призначати.

(Далі буде)

[14] Заголовок: Співаю про війну і воїна (Верґілій).
[15] Шварцуватися — проскочити зайцем (львівський жарґон).

ОЛЕКСА СЕНИК-ЗАПОРІЗЬКИЙ

20-го травня ц.р. на 53 році життя помер український еміграційний письменник Олекса Сеник, що підписував свої твори псевдонімом „Запорізький". Цей псевдонім був символом зв'язку з його нужчою батьківщиною — Запоріжці. Він і освіту здобув ся в с. Миролюбівці, (25 серпня 1915 р.) що біля залізничної станції Софіївки, на Запоріжжі. Він і освту здобув у тому своєму рідному краї, скінчивши 1934 року Запорізький педагогічний інститут. Два роки після цього він працював у Хортицькому педагогічному технікумі. Як свідомий українець, він для „найдемократичнішого в світі" режиму показався небезпечним, і 1936 року його заарештовано та заслано на Сибір, де він і перебув три роки. Повернувшись на Україну, він зразу не зміг був улаштуватись на працю за фахом, а працював на різних засадах. Проте пізніше, вже перед війною, він, хоч ще й був позбавлений якихось там прав, таки зміг ще раз знайти роботу в школі. А під час другої світової війни він опинився на Заході — в Німеччині, де прожив від 1944 до 1949 року. Одружившись, він разом із дружиною Надією 1949 року виїхав до Бразилії, де, здається, працював у редакції газети „Хлібороб", але, як писав мені свого часу звідти, не міг заробити „навіть на краватку". Крім того, нездорове бразилійське підсоння було шкідливе для його здров'я. „Майже весь час, скільки ми жили в Бразилії, Олекса хворів на ревматизм," — згадує в листі до мене його дружина. — „Одного разу йому зімкнуло руку в лікті, і він не міг згинати її на протязі місяця"... Відчував він біль також у ногах.

З таким станом здоров'я Олекса Сеник - Запорізький переїхав з родиною — з дружиною й 12-річною дочкою до ЗСА. Це сталося 1961 року. У 1965 році він закінчив Сіракюзький університет, одержавши ступінь магістра. Останній рік він і працював у цьому університеті. Але незабаром виявилось, що в нього в стравоході утворився пістряковий опух. Йому зроблену важку операцію але це не врятувало його життя.

Небіжчик був надзвичайно скромною людиною, доброзичливою, й приязною у відносинах з іншими. Знавши його з таборового життя в Авгсбурзі (Німеччина), я думаю, що в нього просто не могло бути особистих ворогів. А крім того, це ж була творча одиниця нашого суспільства — талановитий письменник. Його улюблений жанр був байка, і він ще в Авгсбурзі видав свою першу збірочку байок (1948) під псевдонімом „Павло Байда". А в Бразилії, 1953 року, він видав уже цілу сотню їх — книжку „Нові байки". Але й це ще не все його надбання: як повідомляє його дружина, він підготував до видання ще одну сотню їх. І вартість цього його надбання не тільки в кількості, а й у якості. Я свого часу надрукував велику рецензію на книжку „Нові байки" і тут не буду повторюватись. Скажу тільки, що це повноцінні літературні твори, які, без сумніву, увійдуть у наше письменство.

Великий плюс його байок, що вони написані на його власні теми та сюжети. З боку форми (віршові розміри, римування) це цілком довершені тексти, до того ще й написані доброю, багатою українською літературною мовою. Є в його спадщині й драматичні твори. Це насамперед драма „Граніт" видана в Авгсбурзі 1947 року окремою книжечкою. Дія цієї п'єси відбувається на Україні за німецької окупації. Технічно п'єса збудована добре. Далі ще: „Мати помирила", жарт на одну дію (1946 р.). та „Швайцарський пашпорт" (1946 р. Крім того, Олекса Запорізький писав ще й рецензії на твори інших письменників, а його американська освіта скеровувала його вбік літературознавства, філології.

Навіть з цього коротенького огляду життя й діяльности небіжчика ясно, що в його особі українська культура у вільному світі втратила визначну творчу одиницю. Олекса Запорізький умер у розквіті своїх творчих сил і міг би ще чимало для нашої лтератури дати. Варто відзначити й те, що він у нашім письменстві репрезентує ту частину України, яка дала не так багато діячів для нашої культури, частину, що була колискою нашої мілітарної енергії, але не культури як такої.

Тож хай гостинна чужина буде місцем вічного спочинку для нашого Олекси Запорізького, а Україна, далека батьківщина, його не забуде.

В. Чапленко

ВІСТІ З КЛІВЛЕНДУ, ОГАЙО

5 травня заходами культурно-освітнього Т-ва Прихильників Рідної Школи ім. Т. Шевченка Українських православних парафій у м. Клівленді відбувся концерт Українського Народного Танку під проводом пана Леоніда Дмитревича.

Цей концерт вікбувся в шкільній авдиторії о 6-ій год. вечора і зібрав чималу кількість глядачів, не зважаючи на несприятливі умови того дня.

Виступали: танцювальний гурток при парафії св. Володимира, Парма, танцювальний гурток при осередку СУМА ім. Т. Шевченка, Парма, танцювальний гурток при Т-ві Прихильників Рідної Школи в Клівленді. Мистецьким керівником був молодий але надійний і дуже енергійний знавець своєї справи — хореограф п. Л. Дмитревич.

Декорації були дуже гарно виконані активними членами Т-ва артистом-малярем п. Т. Белінським. Акомпанімент був у надійних руках пп. П. Струк і Л. Січенка з оркестрою.

Виконано багато різних точок відомих українських хореографів: В. Авраменка, А. Гуменюка, В. Верховинця, В. Пришляка як і самого мистецького керівника цього концерту п. Л. Дмитревича. Виконано танки: Катерина, Метелиця, Гопак, Кучер'ява Катерина, Трипотянка, Пастушок, Буковинський танок та інші.

Треба сказати, що до цього концерту готувалися давно і ретельно, але ця праця не пропала; бо концерт пройшов успішно і всі точки під мистецьким оглядом були виконані на високому рівні.

Такт, ритм і пляστичність рухів, а також чіткість і загальна дисципліна і порядок вражали кожного. Темп і такт з музикою теж були на високому рівні. Екзотичність і граціозність рухів дівчат особливо у гаївках, які були виконані танцювальним гуртком СУМА (керівник А. Джуган) — неперевершені. Дуже добре було виконано Пастушок Павлом Парутою, а також Явтух восьмилітнього Якимцева та Віктора Парути. Мініятюрна „молодичка" Магдалина нагадала вона незабутню Одарку із опери „Запорожець за Дунаєм".

З піднесенням, темпераментом і з гарною дикцією молоденький син п-ва Тимофія і Ольги Білінських Юрко сказав на пам'ять відоме оповідання Остапа Вишні „Професійна наука".

Концерт пройшов успішно, на високому рівні і надовго зостанеться в пам'яті учасників і глядачів. Пан Л. Дмитревич дуже багато приклав праці, але це дало свої результати. На концерті роздавались голоси, щоб концерт повторити у Клівленді або в Янґставні.

Багато спричинились до цього концерту, пані Галина Дмитревич, культ-освітний референт п. С. Бущак, п. П. Білінський, пані-матка дружина о. Ганкевича, пані Анашка та багато інших.

На закінченні концерту, діти піднесли чудові квіти для пана Дмитревича, а автор цих рядків в теплих словах привітав п. Дмитревича з такими знаменними успіхами на мистецькій ниві та щиро і сердечно подякував за ту величезну працю вкладену в цю справу. Він подякував учасникам, глядачам і всім тим, що спричинилися до цього концерту та побажав успіхів в майбутньому.

А. Капустянський

Московські шовіністи зараховують Київську Русь до „російської історії"

Новгород, РСФСР. — На конференції „Т и с ячолітні коріння російської культури", скликаній „Всеросійським товариством пам'яток історії і культури", виступали різні російські науковці й партійні агітатори, які в один голос твердили, що треба виховувати російську молодь „в патріотичному російському дусі". Промовці зазначили, як поінформувала московська газета „Комсомольская Правда" з 18 липня, що „почуття національного достоінства немає без національної гордости, а національної гордости немає без національної пам'яти". Тому на території Російської „федерації", зокрема в Новгороді, Пскові, Ленінграді, Москві та ін. містах нині посилено реставрують всі старовинні будови церкви, монастирі тощо. Увесь час вживаючи виразу „наші діячі культури", доповідачі запитували: „Де тепер книжки і дослідження про літописця Нестора, про Сергія Радонізького? У нас майже немає літератури про Київську Русь — часів Ігоря й Ольги, Мстислава Удалого, Ярослава Мудрого"... Після такого включення історії княжої України в „російську культуру", йшли вимоги вивчати діяльність царя Петра І... Такий з'їзд відбувся в СССР вперше, і на ньому цілком відкрито виявились централістично - імперіялістичні стремління московського „комунізму" щодо історії та культури неросійських народів у Совєтському Союзі.

Нюарк, Н. Дж.

УКРАЇНА ЖИВЕ І БОРЕТЬСЯ...

Відомості про спротив українських інтелектуалістів проти русифікації України, проти ломання „конституції", проти незаконних судів свідчать недвозначно, що процеси, які огорнули усі сателітні країни, теж широким відгомоном проходять по всій Україні. І ще одне маркантне явище: по 25 роках сталінської і посталінської терористичної політики російських імперіялістів на Україні виросла нова провідна верства, верства, яка є синтезою наших визвольних змагань, Скрипників, Хвильових, ОУН-ів і усього того, що творить українську самостійницьку державницьку думку, національну ідеологію... Чи повториться доба „непів" та „українізації" сталінських часів? Може, але не мусить! Є навіть небезпечно, а то й шкідливо „сподіватися", що історія „непів" та „українізації" повторитися мусить. Сталін і його система можуть бути явищами одноразовими і події, що розвиваються сьогодні в орбіті цілого СССР і сателітів, можуть створити зовсім нову історичну епоху, можуть стати початком нового ладу і нових сил.

Такі в основному заключення створювала доповідь (і дискусія по ній) виголошена п. Романом Ільницьким в Нюарку 13 червня ц.р. Доповідач вміло й успішно, змальовуючи головні риси провідних діячів в Україні сьогодні ,кинув світло на головні елементи українського спротиву російському шовінізмові й імперіялізмові.

Вкінці напрошується питання: французький де Голль і його приклонники мусіли погодитися з самостійністю Альжиру і мусіли привикати жити без нього. Чи найдуться серед росіян відважні і відповідальні мужі, що замість намордника і сибірів мусять пробувати шукати співпраці вільних партнерів серед неросійських народів? Думаю, що і серед росіян мусять бути люди, які з тим мусять вміти погодитися. — „Я не погоджуюся з вами, пане добродію, (показуючи в мій бік, заявила пані Гнатейко), що доповідь була може надто оптимістична... кожна іскорка може стати початком великого вогню, і я горда, що маю нині що сказати про українських самостійників в Україні моїм малим дітям. Я горда, що Україна має нині в себе Чорноволів, Масютків, Караванських, Завалих і т.д." Такими приблизно словами висловилася про події в Україні молода мати, член Союзу Українок Америки, Відділ 86, який ту доповідь для нас зорганізував. Ми лише можемо бути вдячні нашим паням і їх динамічному проводові, що стільки різних інших імпрез перевів в нашому терені, та що зорганізував теж й останню доповідь.

І. Я. Х-як

Нюарк, Н. Дж.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

За стараннями родини, дружини і дочки покійного Дмитра Хоптяка ,старшини УСС голови Відділів ОбВУА в Рочестері і Нюарку, який помер в Нюарку 14-го травня 1967 року, і похоронений на цвинтарі у Бавнд Бруку в дні першого червня 1968 р., рано відправив о. парох д-р Гринчишин в українсько-католицькій церкві заупокійну Службу Божу, в якій взяли участь численна делеґація місцевого Відділу ОбВУА та численні члени двох інших місцевих комбатантських організацій.

Після Панахиди всі учасники Богослуження виїхали до Бавнд Бруку, де на тамошньому цвинтарі після відправлення Панахиди о. Я. Дибка посвятив новий гарний пам'ятник на могилі пок. Дмитра Хоптяка, а побратим сеньйор М. Лозинський ще раз попрощав пок. Дмитра Хоптяка від товаришів зброї.

Вечером о год. 8-ій того самого дня відбулася в парохіяльній церкві в Нюарку врочиста Панахида за впавших героїв за Волю України, зорганізована місцевим Комітетом Співпраці Комбатантських Організацій. Від згаданого Комітету був зложений символічний вінок з маків і лаврового листя, який внесли до церкви представники трьох комбатантських організацій. Панахиду відправив о. парох д-р Я. Гринчишин та виголосив зворушливе слово про значення жертв крови. Співав чол. хор під батутою п. М. Добоша. В Панахиді взяли численну участь комбатантські організації і місцева молодь.

Після Панахиди в год. 8:30 того ж вечора відбулась заходом місцевого Відділу ОбВУА в приміщенні Чорноморської Січі виголошена гарною українською мовою доповідь б. вояка американської армії п. Аскольда Гайваса про В'єтнамську війну.. Голова Відділу ОбВУА поб. М. Стебельський представив зібраній численно публіці доповідача, який ілюстрував свою доповідь прозірками з В'єтнаму. Публіка явилась численно на доповіді і заінтересована змістом доповіді, ставила численні запити доповідачеві, який давав вичерпні відповіді.Після закінчення доповіді голова Відділу ОбВУА подякував доповідачеві за гарну виготовлену по-українськи доповідь, а публіці за численну участь.

О.У.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Рочестер, Н. Й. — Дня 8-го червня ц. р. у панства Крижанівських в Рочестері відбулося прийняття для родини й близьких приятелів, щоб відзначити успіхи їхніх двох синів. Старший син Богдан, інженер механіки, закінчив високі студії у Рочестер Інститут ов Технолоджи і останні три роки працював у дослідній лябораторії фірми Зіракс у Рочестері. Тут він виявив заінтересування і здібности в конструкції машин для кольорового копіювання і випрацював вісім власних проєктів на поліпшення і видайність праці тих машин. Ці його оригінальні проєкти компанія внесла до своїх рекордів і належно їх використала у продукції. Це уможливило йому перейти на працю з високим авансом до фірми ІБМ у Покіпсі, Н.Й., куди він і переїхав разом із своєю родиною на постійне перебування.

Молодший син Юрій закінчив дентистичні студії у Боффало Юніверсіти.

Дня 22 червня цього року одружився з донею д-ра Івана і п. Марії Кіндратів з Рочестеру і вкоротці виїжджає на Гавайські острови для відбуття військової служби. Родина і приятелі бажають Богданові і Юрієві багато щастя на новій дорозі життя. Обидва вони є членами УНСоюзу.

Під час прийняття родина і гості зложили 160 дол., а саме: по 10 дол. — Іван Заблоцький, В. і Є. Кольцьо, Олександер Грабар, Марія Кіндрат, Осип Кольцьо, інж. Б. і У. Крижанівські, д-р Юрій Крижанівський; В. і Б. Тарнавські — 15 дол.; Р. і З. Ковальські — 25 дол.; М. і М. Крижанівські — 50 дол.

Зібрані гроші призначено на Українські студії у Гарварді — 80 дол., і на Собор св. Софії у Римі 80 дол.

Гість

ВШАНУВАЛИ ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА І АКТОРА

Сідней. — З ініціятиви Комітету Акторів Українського Драматичного Театру в Мельборні, відбувся ювілейно - театральний вечір, на якому вшановано відомого громадського діяча і актора та режисера Ярослава Гевка, у зв'язку з 60-літтям життя і 40-літтям його акторської праці. У вечорі брали участь актори Ірина та Степан Залеські, Наталя Денисенко, члени драматичного гуртка „Заграва" та ін.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

повідомляє, що

29-ий ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОДВУ

— відбудеться —

в днях 31 серпня і 1-2 вересня 1968 року

в „ЛЕЙБОР ДЕЙ"

на оселі ОДВУ ім. Ольжича у Лігайтоні, Па.

Реєстрація делеґатів і гостей почнеться у суботу, 31-го серпня ц. р. о год. 9-ій рано.

У неділю, 1-го вересня, о год. 7-ій вечора

СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ-БЕНКЕТ

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ З НАГОДИ 40-РІЧЧЯ ОДВУ ВІДБУДУТЬСЯ В ДНЯХ 29-30 ЛИСТОПАДА 1968 Р. У НЮ ЙОРКУ, ПРО ЩО БУДУТЬ ОКРЕМІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої Тети

бл. п. АНАСТАЗІЇ з ГАЛІБЕЇВ ГЕРУЛИ

складаємо 50.00 долярів на Український Університет у Римі.

Марія КАНЮКА
Ярослав ДЕРЕШ
Володимир МАРТИНЕЦЬ
Володимир ШИПИРКА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого БАТЬКА

проф. Богдана Загайкевича

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

дня 20-го серпня 1968 року

о год. 8-ій ранку

в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в Елизабет, Н. Дж.

ДІТИ

Замість квітів на свіжу могилу Невіджалуваного

інспектора ІВАНА ВАСИЛИШИНА

складають 35.00 долярів на Фонд Кардинала Йосифа Сліпого

д-р Мирослав БИХ з родиною

У глибокому смуткові повідомляємо Рідню, Побратимів по Зброї, Приятелів і Знайомих, що в середу, 14-го серпня 1968 р. у Філядельфії, Па. на 73-му році життя відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. інж. підполковник

ДАНИЛО ЛИМАРЕНКО

бувший старшина Вільного Козацтва в Ревуцькому на Херсонщині, бувший сотник 2-ої сотні 6-го Куреня Низових Запорожців, 2-ої Запорізької Дивізії Армії УНР, бувший член Українського Історичного Інституту в Варшаві і член УВП в Торонті, бувший член Братства Українських Державників, основоположник УНДС в Европі і член УНДС у ЗСА, останньо голова Філядельфійського Відділу Союзу Українських Ветеранів у Америці.

ПАНАХИДА — 16-го серпня 1968 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Марянки, 5316 Risingsun Avenue, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ: В суботу, 17-го серпня 1968 р. о год. 8-ій рано — Заупокійна Літургія у церкві св. Покрови, 2223 N. Mascher Street, Philadelphia, Pa. Тлінні Останки будуть перевезені на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж., де в 11-ій дня відбудеться чин поховання.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Прибиті безмірним горем:

ДРУЖИНА, ДОНЬКА І СИН з Родинами

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
Відділ у Дітройті

з глибоким жалем повідомляє Українське Громадянство і усе Членство, що дня 4-го серпня 1968 р. після короткої але важкої недуги відійшов у Вічність на 56-му році життя наш ДОРОГИЙ ДРУГ

сл. п.

СТЕПАН ПАДУЧАК-КРУПКА

довголітній член УВО-ОУН на Рідних Землях, як також активний член ОУНз і ОПВВУ на еміґрації, представник журналу „Український Самостійник" в ЗСА, невтруджений громадський діяч Дітройту, член-основник Т-ва „Рідна Школа", довголітній секретар УНСоюзу, член УККА, член Управи Української Оселі „Діброва", як також горячий спортовець-мисливий.

Похорони Покійного відбулися дня 7-го серпня 1968 р. з церкви св. Михаїла в Дірборн на цвинтар св. Гедвика в Дітройті.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА І ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ

Праця
HELP WANTED MALE

ПОРТЕРИ
КУХОННА ПОМІЧ
(миття посуди)
КОНТРОЛЯ ХАРЧІВ
для
AQUADUCT RACE TRACK
Голоситись особисто до:
Harry M. Stevens, Inc.
Тел.: (212) 661-0440

Card Room Fixers
2nd Shift

Steady Position
BLACKSTONE COMBING CO.
Main St., Millville, Mass.
(617) 883-8760

MECHANICS (6)
Body Fender Men (3)
Початкова платня $3.66 на годину. Юнійна робітня, всі бенефіти. Праця уніформ плачене.
Голоситись MR. JACOBS
at Airway Euipment Rental Co.
149-32 — 132nd Street
South Ozone Park, N.Y.
656-6555 після 10 A.M.
An equal opportunity employer

ОПЕРЕЙТОРИ
Прогресуюча фабрика дротів потребує машиністів до праці від 4 P.M. до півночі та від півночі до 8 ранку. Навчимо, заробіток $130 та більше тижнево, не включаючи overtime. Платимо: соц. забезп., вакації, 11 свят та день уродин. Юнійн. мед. забезп. Комп. площа для паркування. Стала праця. Повні год. HY 7-0360.

TRUCK MECHANICS
Four positions open. Steady work for 1st class mechanic with diesel experience. Excellent benefits. Union shop.
Contact J. Perin,
(201) 623-4861. Between 8 A.M. — 5 P.M. Daily.
An equal opportunity employer.

ATTENDANTS
Immediate openings (all shifts). Salary $1.97 to $2.33 per hour, 5 day 40 hour work week, civil service benefits, yearly salary increases, liberal vacation and sick leave, paid hospitalization (Medical-Surgical).
Contact Personnel Office
Woodbridge State School
Box 20, Woodbridge, N.J.
Tel.: (201) 636-3400
An equal opportunity employer

BRICKLAYERS
Must have cards. Journeymen only for immediate hiring. 1. Linden apts. Linden Rd., Rocky River. 2. Dike Park, E. 63rd & Woodland. 3. Granada Apts., Granada Blvd., Warrensville Hts.
Thomas G. Snavely Co.
Cleveland, Ohio
831-8711 days 247-6370 eves.
No laborers needed

Праця
HELP WANTED MALE

МАШИНІСТИ
Денна праця. Першо- і другокласні. 40 годин у тижні + надчисельні години. Висока платня. Голоситись:

ECCO HIGH FREQUENCY
7101 Adam Street
North Bergen, N.J.
Call: (201) 869-7112

ПЕКАР
Досвідчений, праця переважно при викінчуванні печива. Стала платня, добра платня. Гарні умовини праці. Тел.:
Spann's Bakery
(201) 427-3683

MUFFLER MAN
Повні години праці та праця при інсталюванні покрівців на автомобільні сидження.
Embassy Auto Seat Cover Company
388 Jericho Turnpike
Mineola, L.I. (516) PI 6-3346

GRINDERS
Cylinder grinder operator, some experience necessary; background in reading blueprints, micrometer, etc. If background is strong enough we will train; excellent fringe benefits; located in the Oranges.
Phone (201) 673-0528

HAMMERSTONE SETTER
Must be experienced. Colored stones, also can use jewelry polisher. Steady work. Good pay. Nice working conditions.
L & B Polishing Co.
125 West 45th St. N.Y.C.
PL 7-4158

МЕХАНІКИ
для штучно-охолоджувальних машин. Початкова платня до $10,000. Тільки досвідчені в центральному охолоджуванні, різних напрахах і інсталяції. Стала праця протягом року. Великі бенефіти.
Saddlebrook, New Jersey
(201 843-2800, між 9-5 по пол.

1 — BROILER MAN
1 — STEAM TABLE MAN
1 — SHORT ORDER COOK
1 — COUNTER MAN

Must be experienced. Apply:
RUTTS HUT
417 River Rd., Clifton, N.J.

УЧИТЕЛІ
досвідчені або початкуючі від дошкілля до університетського рівня. Добрі нагоди в різних місцевостях. Пишіть негайно за аплікаціями або тел.: (212) 546-2228, під час тижня і неділями.
A A A TEACHER'S AGENCY
507 5th Ave., N.Y. 10017

Праця
HELP WANTED MALE

ДОСВІДЧЕНІ
електрики
Конечний дозвіл на їзду автом. Добра платня для відповідного чоловіка. Гарна нагода. Телефонувати негайно:
TU 1-4300

MECHANICS TRUCKS
Experience necessary. — Must have own tools. — Good opportunity for advancement. Many benefits.
Tel.: LO 3-4000, Ext. 426

Праця
FEMALE

ПОШУКУЄМО
ЖІНКУ-УКРАЇНКУ
до опіки над трьома дівчатками (всі у шкільному віці). Власна кімната, харч, платня за домовленням. Телефонувати щодня між 8 та 10 год. вечора на число: (212) 642-2705.
76-28 — 85th Drive
Woodhaven, L.I., N.Y. 11421

КУХАРКА
Досвідчена. Повні години, до конвенту. Може мешкати тут або ні. Гарна платня та шпитальні бенефіти. Мусить говорити, читати і писати по-англ.
Тел. негайно — SH 5-1812.

ATTENTION
RN'S, LPN'S, NURSE AIDES.
All shifts. Wheatley Provident Hospital, 1826 Forest, Kansas City, Mo.
(816) GR 1-2607
An equal opportunity employer.

ГОСПОДИНЯ
Праця тільки під час дня. 5 днів у тижні. $65.00 тижнево. Поміч при 4-літній дитині. Телефонувати між 10 перед пол. і 1 після пол.
255-5382

DOMESTIC HELP
Full time wanted. For 5 days. From Mon. till Fri. English speaking.
Call: (201) 436-8848

ПОТРІБНО
ОПЕРЕЙТОРОК
Сліпий стіб, поодинока голка, "merrow" машини, секційна праця, платня від штуки, бенефіти. Голоситись:
Sportiva Limited
33-02 48th Avenue L.I.C.
Питати за Marie

KEY PUNCH OPERATORS
Всі зміни. Повний час. Негайне затруднення. Досвід при heavy alpha. Платня за умовою. Добре знання анг. мови обов'язкове. Знаменита нагода.
T.B.S. COMPUTER CENTER
1212 6th Avenue (47th Street)
New York City
Mrs. McGinty — LT 1-2345

ЖІНКА ДЛЯ ІНСПЕКЦІЇ ЯКОСТИ
Мусить мати досвід у стебнуванні і шитті. Добра платня, стала праця та гарні умовини.
Joan Iris Lingerie
4014 — 1st Ave., Brooklyn, N.Y.
MU 3-2300, Ext. 21 або 71
Тел. від пон. до п'ятниці.

УЧИТЕЛЬКИ
досвідчені або початкуючі від дошкілля до університетського рівня. Добрі нагоди в різних місцевостях. Пишіть негайно за аплікаціями або тел.: (212) 546-2228, під час тижня і неділями.
A A A TEACHER'S AGENCY
507 5th Ave., N.Y. 10017

Праця
FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ НА SINGER МАШИНАХ
• Холоджена фабрика •
• Добра платня •
• 3 тижні вакацій •
M. Berman
34 Exchange Pl. Jersey City
HARBORSIDE TERMINAL
(201) 432-7371

OPPORTUNITY
REGISTERED NURSES
wanted for general duty. Starting salary $6.366 per year. (Must have N. J. license). Liberal vacation & sick leave. Paid hospitalization. Contact Personnel Office
Woodbridge State School
Box 20, Woodbridge, N.J.
Tel.: (201) 636-3400
An equal opportunity employer

ГОСПОДИНЯ-АСИСТЕНТ
Готелевий досвід. Тільки у суботи і неділі. Платня + харчі.
East Side N.Y. Residential Hotel
Mrs. Frisike (212) LE 5-5600

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені при жіночих суконках. Секційна праця. Стала. Штучне холодження.
American Apparel
214 Harrison Ave., Lodi, N.J.
(201) 777-3415

ЖІНКА, ПРАЦЯ В КУХНІ
Легке куховарення, досвід неконечний.
Телеф. перед 11-ою ранку:
(201) 333-9739
(Lower Jersey City, N.J.)
Ask for Harry or Jonh

Праця
MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
як теж до ручного шиття та прасування (мужчини). Праця при муж. жакетах та плащах. Стала праця, всі бенефіти, юнійна фабрика.
Brooklyn Clothing Co.
2961 Atlantic Avenue
Brooklyn, N.Y. TA 7-8762

Досвідчені та початкуючі
ОПЕРЕЙТОРИ ТА КРАЯЧІ
теж до прасування. Стала праця, добрі умовини праці і бенефіти.
Acqua Brook
Barron Rd., Montgomery, N.Y.
Tel.: (914) 427-2101

COUPLE
To live on individual's premises. Kansas City suburban location. Duties include Butler. Cooking & Maid services. Desirable living conditions & surroundings. Must have good references. Interested applicants, call Mr. Morton at (816) VI 2-8500.

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
Побажані краєчні і кращі до праці при шкіряних плащах і жакетах. Знаменита праця, стала у штучно холодженій фабриці. Не юнійна, зі всіми бенефітами.
Marilēather Fashion
810 Main Ave., Passaic, N.J.
Tel.: (201) 773-4740

MATERIAL PROCESSING
Повні години або частинно. Від 11:30 ночі до 8:00 ранку. З досвідом або початкуючі. Мусить бути відповідальний, спостережливий та проворний. Тел. або голоситись особисто
Mr. Collins
Solitron Devices Inc.
(Solinat Division)
265 Livingston St.
Northvale, N.J. (201) 768-1612

ПОБАЖАНІ
ОПЕРЕЙТОРИ
до жіночих плащів. Також до викінчування — досвід. Роблення кишень — секційна праця.
Juliet Coat & Suits
1985 Jerome Ave., Bronx, N.Y.
Голоситись особисто.

Праця
MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
Вставлювання рукавів. Стебнування краєм. Досвідчені — 3 тижні вакацій, 7 свят та пенсія. Фабрика мужеського одягу. Гарні умовини праці.
Levinsohn Bros.
79 — Fifth Ave. N.Y.C.
Division of Botany Industries
255-8300

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
Машини до шиття. Досвід. зар. від $150-$200 тижнево. Плат. свята, вакації плюс уділ в поділі зисків. Сукні, спор. одяг, муж. і жін. плащі і костюми, дошовки. З досвідом мають першенство. Пост. праця цілий рік + овертайм. Вільні місця для термінаторів.
Passaic Apparel Industries, Inc.
82-1286 Dayton Ave., Passaic, N.J. Botany Mills Bldg. 4-ий пов. 6-А. Tel. (201) 777-3990.

FEMALE

IRVINGTON and VICINITY
LEADING NEW JERSEY FLORISTS
Young lady, High School Graduate or Senior in High School, wanted for interesting work in a modern flower shop. We will train you to become a FLORIST AND DESIGNER. FINE WORKING CONDITIONS.
Call (201) 371-4197

SCHOOL GUIDE

SACRED HEART SCHOOL
Resident School for Boys — Grades 4 through 8
BROTHERS OF THE SACRED HEART
Andover, Massachusetts Large Campus

ДАР ЛЮБОВИ ДЛЯ ПЕРВОЄРАРХА

З нагоди відвідин Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого в Стемфордській Спархії належно схочемо виявити нашу щедрість і зложити пожертву також поза збіркою у церкві, окремо від себе особисто, на собор св. Софії і на Український Католицький Університет св. Климента в Римі. А що всі ці пожертви будуть безпосередньо передані Його Еминенції Кардиналові Йосифові, то треба витяти понижче зголошення і виповнити його.

ДАР ЛЮБОВИ ДЛЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО
GIFT FOR JOSYF CARDINAL SLIPYJ

Ім'я і прізвище
Name

Адреса
Address

Сума
Amount $

Виставлений чек на:
JOSYF CARDINAL SLIPYJ FUND
разом із виповненим зголошенням просимо післати на адресу:
BISHOP'S CHANCERY OFFICE
Stamford, Conn. 06902
161 Glenbrook Road

М'ясо і ковбасні вироби
за німецьким виробом для смакуннів.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої КРАМНИЦІ KARL EHMER
KARL EHMER PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood — Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

ЗАПРОШУЄМО
на велику осінню прогульку на УКРАЇНУ
яка виїжджає з Шикаго
дня 16-го вересня 1968 р.
По інформації і брошури просимо зголошуватися до бюра особисто, листовно або телефонічно.
Просимо поспішитися зголошеннями зі взгляду на ограничену скількість місць.

NORTHWESTERN TRAVEL BUREAU
849 N. Western Avenue Chicago, Ill. 60622
Ph.: 278-8844 Ph.: 489-5353

Згадують про офіційну заборону української мови в 1905 році...

Київський журнал „Україна" в числі з червня 1968 року помістив спогад письменника Г. Григорі'єва про події в Україні за царату, коли офіційно заборонили українську мову. Наводимо його повністю: „Хоч після 1905 року офіційну заборону української мови й обмеження літератури було скасовано, місцеві царські адміністратори на це не зважали. Так, одеський градоначальник генерал Толмачов доручив своєму урядовцеві Банчуку цензуру українських лекцій, вечорів і вистав. Запопадливий чиновник ретельно відвідував усі вечори, присікувався до лекторів, виконавців. Коли ж організатори поскаржилися його начальникові, Толмачов наклав резолюцію: „Так как, кроме чиновника Банчука, нет другого лица, знающего малорусское наречие, а с чиновником Банчуком всегда бывают пререкания, не нахожуу возмным разрешать впредь рефераты, чтение и пение на малорусском наречии". Довелося до черрового концерту подати на затвердження російські переклади українських пісень. У відомій пісні „Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці" з'явилися такі рядки:

Ай не ходи, Гришка,
Ай да на журфикс,
Ай там злые девки
Сделают те кникс."

Київський журнал не згадує про стан української мови в сучасній Одесі, „на порозі комунізму"...

КОМУНІКАТ

Президії Екзекутиви Світово Координаційної Виховно - Освітньої Ради

Повідомляємо заінтересовані установи та особи, що з причин від нас незалежних (страйк пошти) заповіджений Курс - Семінар для виховників, організаторів та провідників наймолодших груп української дітвори, що мав відбутися в часі від 26 серпня до 2 вересня ц. р. на оселі „Пластова Січ" у Ґрефтоні, Онтаріо, не відбудеться.

Названий курс - семінар буде організований під час різдвяних ферій у м. грудні ц. р.

За Президію Екзекутиви СКВОР

д-р В. Білаш
голова

К. Палій
секретар

Пошукую ПАРТНЕРА
до КУПНА 28-РОДИННОГО БУДИНКУ
в Брукліні, біля Prospect Park.
Добра секція, не велика готівка.
Тел.: 499-4433

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
ПОСИЛКУ - ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРИСТУЙТЕСЬ ПОСЛУГАМИ ШИРОКОВІДОМОЇ ФІРМИ

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshposyltorg)
EXECUTIVE OFFICE
1776 BROADWAY • NEW YORK, N.Y. 10019 • Tel.: 581-7729

Вислані через нашу фірму посилки доставляються на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилок гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і той, хто отримує посилку, не платить нічого. При конторах фірми є склади з різними одиговими товарами, харчовими продуктами, скірами на обуву і т. п. по дуже низьких цінах.

Фірма відчинена щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, NEW JERSEY — 250 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N.Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
LOS ANGELES 4, Cal. — 129 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6368
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
SO. BOSTON, Mass. — 396 West Broadway	AN 8-1120
TRENTON 10, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue	381-8997

НЮЙОРСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
та німецькі спеціяльності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ
КОВБАСКИ • ШИНКИ

9 Великих крамниць 9

In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.)	TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue	VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street	AS 4-3210
FRANKLIN SQUARE, L.I.: 981 Hempstead Tpk.	437-7677
In FLUSHING: 41-06 Main Street	HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue	DE 5-1154
In FLORAL PARK, L.I.: 259 — 17 Hillside Avenue	343-6116
In POUGHKEEPSIE, N.Y.: 450 Main Street	(914) 454-9070
In EAST NORTHPORT, L.I.: 250 — A Lark Field Rd	(516) 757-0801

Шліть ГРОШІ в УКРАЇНУ

ГРОШІ ВИСЛАНІ ЧЕРЕЗ
GRAMERCY
Є ДОСТАВЛЕНІ ЯК ГРОШІ ЧЕРЕЗ БАНК ІНОЗЕМНОЇ ТОРГІВЛІ.
ДОСТАВА ДО ДВОХ ТИЖНІВ. БЕЗ ВІДТЯГНЕНЬ.
Гроші можна ужити на кожні закупи, які відборець бажає.
ВИ Є ТІЛЬКИ ПЕВНІ З ЛІЦЕНЗІОВАНОЮ ФІРМОЮ. БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ. БЕЗ СКРИТИХ КОШТІВ.
ПОНАД НАШИХ 20 РОКІВ У БИЗНЕСІ ГАРАНТУЄ ВАМ ЗАДОВОЛЕННЯ.
Всі пересилки повністю гарантовані і забезпечені. Ліценція Департам. Банків і Забезпечення. Бондовано до $20,000.00. Офіційні посідачі з СССР з підписом відборця.
Ставка: 9 рублів за $10.00.
Оплата: до $30.00 — $2.75; понад $30.00 — 10%
GRAMERCY SHIPPING INC.
744 Broad St., Newark, N.J.

Шліть в дарунок Цертифікати Долярів в ЗДА для закупу в нових спеціяльних долярових крамницях. Немає оплати за цю обслугу.
Жадайте наших дарових каталогів спеціяльно літніх цін на прилади, текстилі і харчі.
GRAMERCY
118 East 28th Street
New York 10016 Est. 1945
Відкрито в суботу 9-12.
Закрито в суботи в серпні.

Вакації
FLORIDA BEACH
Гарне місце на вакації, літні ціни — 1 травня до 14 грудня. Готелеві кімнати, ефективні апартаменти, кольор. TV, огріваний басейн, телеф. в кожній кімнаті. Писати за каталогом до
Harry Dutchyshyn, owner
c/o Beach Plaza Apt. Motel
625 N. Atlantic Blvd.
For: Lauderdale, Fla. 33304

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550. New York City
ДЕШЕВІ КАРТИНИ (олії) українських мистців.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР.
Уряд. год.: пон.-п'ят. 8:30-7 в., суб. 8:30-6 в. В СЕРПНІ В НЕДІЛІ ЗАКРИТО.

SERVICES

JONE'S AUTO BODY & FENDER SHOP
Open 6-days a week. All estimates cheerfully. Given all problems solved. Everything at reasonable prices.
427 Halsey Street
Newark, N.J. (201) 642-9810

Real Estate

НА ПРОДАЖ
2-РОДИННИЙ ДІМ
в гарній околиці, 1 блок від парку в Richmond Hill, NY
8430 — 112th Street
Richmond Hill, N.Y.
Тел.: VIrginia 9-9048

ПРОДАЄТЬСЯ
СКЛЕП і 3-КІМНАТНЕ МЕШКАННЯ
Штучне холодження. Чинш за склеп і мешкання $145.00.
BRODBECK DELICATESSEN
31-84 — 33rd Street
Astoria, N.Y.

ДОБРЕ ЧИТАТИ
ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
СОЙКА-ШТУКАРКА
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Ціна — 1 доляр.

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568